

23. Η νομοθεσία και η διοίκηση εκσυγχρονίζονται

Ποια προβλήματα δημιουργήθηκαν στη βυζαντινή αυτοκρατορία από τους μακροχρόνιους πολέμους με τους γειτονικούς λαούς;

Οι νικηφόροι πόλεμοι των Βυζαντινών με τους γειτονικούς λαούς, ιδιαίτερα με τους Άραβες, **έσωσαν** την Κωνσταντινούπολη και την αυτοκρατορία από μεγάλους κινδύνους. Δημιούργησαν όμως πολλά **εσωτερικά προβλήματα** και χρειάστηκαν πολλές προσπάθειες για να ξεπεραστούν. Συγκεκριμένα:

- Αποδυνάμωσαν το **στρατό** των συνόρων και των ακριτικών περιοχών.
- Αποδυνάμωσαν **οικονομικά** το κράτος.
- Χαλάρωσαν την απονομή της **δικαιοσύνης** και οι **νόμοι** δεν εφαρμόζονταν δίκαια για όλους.
- Στέρησαν από πολλούς **μικροκαλλιεργητές** τα κτήματά τους και τους έκαναν **δουλοπάροικους** των δυνατών.

Ποιες μεταρρυθμίσεις έκανε ο Λέων Γ' ο Ίσαυρος;

Για να αντιμετωπίσει τα σοβαρά προβλήματα ο αυτοκράτορας **Λέων Γ' ο Ίσαυρος**, έκανε τολμηρές αλλαγές στη **νομοθεσία** και τη **διοίκηση** του κράτους:

- ✓ Χώρισε την αυτοκρατορία σε μεγάλες περιφέρειες, τα "**Θέματα**", και όρισε ως διοικητές στρατηγούς υπεύθυνους για την ασφάλεια της περιοχής τους.
- ✓ Μοίρασε δημόσια **γη** στους **γεωργούς των ακριτικών περιοχών**, με την υποχρέωση να την καλλιεργούν και να στρατεύονται για να την προστατεύουν την ώρα του κινδύνου. Αυτοί ήταν οι γνωστοί μας **Ακρίτες**.
- ✓ Εκσυγχρόνισε τους παλιούς **νόμους** του **Ιουστινιανού**, τους προσάρμοσε στις ανάγκες της εποχής και τους δημοσίευσε στην "**Εκλογή**". Στη συλλογή των νόμων, που ήταν γραμμένη σε **απλή γλώσσα**, όριζε ότι: "όλοι οι πολίτες είναι ίσοι απέναντι στους νόμους και τη Δικαιοσύνη".
- ✓ Με τον "**Γεωργικό Νόμο**" προστάτευσε την περιουσία των ελεύθερων γεωργών και των κτηνοτρόφων και εξασφάλισε καλύτερες συνθήκες ζωής για όσους ζούσαν στην ύπαιθρο.
- ✓ Αφαίρεσε από τους **κληρικούς** και τους **μοναχούς** τη δημόσια εκπαίδευση και επέβαλε στα εκκλησιαστικά και μοναστηριακά κτήματα τον κοινό για όλους **φόρο**.
- ✓ Ανέθεσε την τήρηση των "**φιλόanthρων**" **νόμων** και στους "υπηρέτες της δικαιοσύνης", τους **δικαστές**, των οποίων το έργο θεωρούσε "το σημαντικότερο όλων επί της γης".

Ποια αποτελέσματα είχαν αυτές οι μεταρρυθμίσεις;

Οι **λαϊκές τάξεις** δέχθηκαν με ευχαρίστηση τις μεταρρυθμίσεις του Λέοντα Γ' και των διαδόχων του. Όμως δυσαρεστήθηκαν οι **πλούσιοι**, οι **"δυνατοί"** και οι **μοναχοί**, γιατί τα μέτρα αυτά τους εμποδίζαν να κερδίσουν περισσότερα.

